

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003679

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 08.01.2025 № 04

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шовкун Аліна Андріївна

2. Alina A. Shovkun

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1169-1455

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 23-12-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Деснянський районний суд м. Чернігова

Код за ЄДРПОУ: 02894483

Місцезнаходження: пр-т Перемоги, 141, Чернігів, Чернігівський р-н., 14038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7149

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01

Тема дисертації:

1. Організаційно-правові засади управління системою надання безоплатної правничої допомоги.
2. Organisational and legal bases of the free legal aid provision system management.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню проблематики організаційно-правових засад управління системою надання безоплатної правничої допомоги (далі – БПД). Зазначено, що теоретичним підґрунтям роботи стали наукові праці таких науковців як В. Авер'янов, О. Бандурка, А. Бежевець, Є. Бова, І. Бойко, Ю. Битяк, Т. Вільчик, В. Гаращук, В. Гончаренко, Т. Коломоець, О. Мартовицька, Л. Москвич, В. Нагаєв. Досліджували проблематику правового регулювання організаційно-правових засад управління системою надання безоплатної правничої допомоги Є. Дуліба, О. Зима, А. Іванцова, Д. Сакун, В. Сахнюк, О. Соловійова, М. Стаматіна, Ю. Шрамко, І. Яковюк та інші. Встановлено, що управління системою надання БПД в Україні представляє собою складну, комплексну систему, в якій суб'єкти тісно взаємодіють між собою і спрямовують свої зусилля та ресурси на отримання населенням якісної безоплатної правничої допомоги. Виокремлено властивості системи надання БПД як об'єкта управлінського впливу: багатоманітний суб'єктний склад; інституційний механізм має

внутрішню структуру; реагування на запити суспільства та гнучкість до нових викликів; мобільність і дистанційність; суб'єкти управління виконують різні функції; працівники мають високий рівень професіоналізму. Визначено, що правове регулювання управління системою надання БПД здійснюється низкою нормативних актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції України, органів місцевого самоврядування тощо. Конституцією України закладено основні засади такого регулювання через закріплення права кожного на професійну правничу допомогу і надання її безоплатно у випадках, передбачених законом. Серед міжнародних актів у системі законодавства системи БПД важлива роль відведена Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Білій книзі Європейського врядування, Загальній декларації прав людини 1948 року та Міжнародному пакту про громадянські і політичні права 1966 року. Важливий регулюючий вплив на систему БПД здійснюють Закони України «Про безоплатну правничу допомогу», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про медіацію», а також підзаконні акти – укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правничої допомоги, за допомогою яких встановлюють механізми реалізації положень щодо управління системою БПД. Окреслено перелік принципів управління системою надання БПД, зокрема, верховенство права, законність, забезпечення доступності та якості БПД, гарантованого державного фінансування, взаємодії суб'єктів надання БПД. Спеціальними в управлінні системою БПД визначено принципи належного урядування та належного (доброго) адміністрування, серед яких вагоме значення має підзвітність, відкритість та прозорість (транспарентність), незалежність. Встановлено, що цілями управління системою надання БПД є забезпечення надання оперативної, доступної, якісної БПД; створення належних умов для ефективної реалізації громадянами права на БПД; забезпечення ефективної та незалежної інституційної системи надання БПД; залучення громадян до відкритого обговорення проблемних питань, врахування їхньої думки та пропозицій тощо. Завданнями управління системою надання БПД визначено вдосконалення стандартів надання БПД, системи моніторингу та контролю за наданням БПД; створення ефективної системи доступу до БПД; покращення та посилення взаємодії між інституціями в системі надання БПД; модернізацію та цифровізацію системи надання БПД. Поділено функції управління системою БПД на загальні (планування, організація, прогнозування, контроль), спеціальні (звітування, фінансування та аналітика цільового використання бюджетних коштів, забезпечення кадровим потенціалом), допоміжні (матеріально-технічне обслуговування управлінської діяльності, інформаційно-аналітичний супровід, економіко-правове забезпечення органів управління, діловодство тощо). Визначено інституційну основу управління системою БПД: 1) органи виконавчої влади (Кабінет Міністрів України та Міністерство юстиції України); 2) спеціальний орган – Координаційний центр з надання правничої допомоги як окрема одиниця управлінської ієрархії системи надання БПД; 3) міжрегіональні центри з надання БПД як територіальні відділення Координаційного центру; 4) органи нагляду, моніторингу та контролю за якістю надання БПД; 5) органи місцевого самоврядування. Доведено, що правопросвітництво є важливим напрямком діяльності суб'єктів управління системою надання БПД, який охоплює значний спектр роботи з населенням, здійснюється суб'єктами управління системи надання безоплатної правничої допомоги на всіх рівнях управлінського впливу; функцію правопросвітництва покладено на центри з надання БПД, бюро правничої допомоги, Координаційний центр з надання правничої допомоги. Окреслено форми управління в системі безоплатної правничої допомоги.

2. The thesis is a study on the issues of organisational and legal principles of the management of the free legal aid (FLA) system. It is pointed out that the theoretical basis of the work is the publications of the following scholars: V. Averianov, O. Bandurka, A. Bezhevets, Ye. Bova, I. Boiko, Y. Bytiak, T. Vilchuk, V. Harashchuk, V. Honcharenko, T. Kolomoiets, O. Martovytska, L. Moskvych, V. Nagaiev. The topic of legal regulation of organisational and legal principles of management of the free legal aid system has been researched by Ye. Duliba, O. Zyma, A. Ivantsova, D. Sakun, V. Sakhniuk, O. Soloviova, M. Stamatina, Y. Shramko, I. Yakoviuk and others. It has been found that the management of the FLA system in Ukraine is a complex system in which actors closely interact with each other and direct their efforts and resources to ensure that people receive quality free legal aid. The author highlights the properties of the FLA system as an object of administrative influence: diverse parties; institutional mechanism with

an internal structure; responsiveness to the needs of society and flexibility to new challenges; mobility and remoteness; management entities perform different functions; highly professional employees. It has been established that the legal regulation of the management of the FLA system is carried out by a number of regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine, the President of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Justice of Ukraine, local self-government bodies, etc. The Constitution of Ukraine establishes the basic principles of such regulation by enshrining the right of everyone to professional legal aid and its provision free of charge in cases provided for by law. Such international instruments as the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the White Paper on European Governance, the Universal Declaration of Human Rights of 1948 and the International Covenant on Civil and Political Rights of 1966 play an important role in the free legal aid system. The Laws of Ukraine “On Free Legal Aid”, “On the Bar and Practice of Law”, “On Mediation”, as well as bylaws such as decrees of the President of Ukraine, resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, orders of the Ministry of Justice of Ukraine, and the Coordination Centre for Legal Aid Provision which establish mechanisms for enforcing the provisions on the management of the FLA system, exert a significant regulatory impact on the FLA system. The thesis outlines the principles of the free legal aid system management, in particular rule of law, legality, accessibility and quality of FLA, guaranteed state funding and interaction of FLA providers. The principles of good governance and good administration, among which accountability, openness and transparency and independence are of significant importance, have been identified as special ones in the FLA system management. The research has found that the objectives of the FLA system management are to ensure the provision of prompt, accessible, high-quality FLA; to create appropriate conditions for citizens to exercise their right to FLA efficiently; to ensure an effective and independent institutional system of FLA provision; to engage citizens in an open discussion of the problematic issues, taking into account their opinions and suggestions, etc. The thesis identifies the following tasks of managing the FLA system: to improve the standards of FLA provision, monitoring and control systems for FLA provision; to create an effective system of access to FLA; to improve and strengthen the cooperation between institutions in the FLA provision system; to modernise and digitalise FLA provision systems. The functions of the FLA system management have been classified into general (planning, organisation, forecasting, control), special (reporting, financing and analysing the targeted use of budget funds, providing human resources), auxiliary (logistics of management activities, information and analytical support, economic and legal support of management bodies, record keeping, etc.). The following institutional basis of the FLA system has been established: 1) executive agencies (the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Justice of Ukraine); 2) a special agency - the Coordination Centre for Legal Aid Provision as a separate unit of the administrative hierarchy of the FLA system; 3) interregional FLA provision centres as territorial branches of the Coordination Centre; 4) supervisory, monitoring and quality control authorities for FLA provision; 5) local self-government authorities. It has been proven that legal education is a crucial area of activity of the FLA system management entities, which includes a wide range of work with the population and shall be carried out by the FLA system management entities at all levels of administrative influence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шовкун А.А. Місце та роль параюристів (громадських радників) в системі суб'єктів надання безоплатної правової допомоги. Прикарпатський юридичний вісник/Б. 2022. № 3 (44). С. 61-65.
- 2. Шовкун А.А. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги в Україні та їх правове становище. Прикарпатський юридичний вісник/Б. 2023. № 1 (48). С. 72-76.
- 3. Шовкун А.А. Зарубіжний досвід управління системою надання безоплатної правничої допомоги. Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання/Б. 2023. № 5. С. 443-448.
- 4. Шовкун А.А. Правопросвітницька діяльність суб'єктів управління системою надання безоплатної правничої допомоги. Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання/Б. 2023. № 6. С. 544-549.
- 5. Шовкун А.А. Параюристи (громадські радники) в системі надання безоплатної правової допомоги. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання суспільних відносин: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 4-5 лютого 2022 р.). Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2022. С. 30-32.
- 6. Шовкун А.А. Органи місцевого самоврядування в системі суб'єктів надання безоплатної правової допомоги. Юридичні науки: проблеми та перспективи : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24-25 червня 2022 р.). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2022. С. 69-72.
- 7. Шовкун А.А. До питання правового регулювання управління системою надання безоплатної правової допомоги. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення: збірник тез Науково-практичного круглого столу, присвяченого 74-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини (м. Хмельницький, 9 грудня 2022 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 191-193.
- 8. Шовкун А.А. Загальна характеристика суб'єктів управління системою надання безоплатної правової допомоги. Актуальні проблеми національного законодавства: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 17 листопада 2022 р.). Кропивницький, 2022. Ч. 1. С. 107-109.
- 9. Шовкун А.А. Організаційно-правові засади функціонування Координаційного центру з надання правової допомоги. Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 31 березня 2023 р.). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. С. 577-579.
- 10. Шовкун А.А. Особливості функціонування відділів забезпечення роботи контактних центрів регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Євроінтеграційні вектори реформ у сфері публічного адміністрування: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 17 травня 2023 р.). Харків: Друкарня Мадрид, 2023. С. 527-535.
- 11. Шовкун А.А. Правопросвітництво та його роль в управлінні системою надання безоплатної правничої допомоги. Публічна служба: нова архітектура та стратегії для деокупованих територій: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами Всеукраїнського круглого столу (м. Харків, 23 червня 2023 р.). Харків: Друкарня Мадрид, 2023. С. 238-244.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Ірина Володимирівна
2. Iryna V. Boiko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3878-5985

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартовицька Олена Василівна
2. Olena V. Martovytska

Кваліфікація: д. ю. н., доцент, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4483-861X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дуліба Євгенія Володимирівна
2. Yevheniia Duliba

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2651-4977

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соловійова Ольга Миколаївна

2. Olga Solovyova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3801-9113

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зима Олександр Тарасович

2. Oleksandr T. Zyma

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4937-871X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яковюк Іван Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яковюк Іван Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна